

STANOVISKA

VÝBOR REGIONŮ

107. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VE DNECH 25. A 26. ČERVNA 2014

Stanovisko Výboru regionů – Směrem k integrované městské agendě pro EU

(2014/C 271/03)

Zpravodaj: pan Bas Verkerk (NL/ALDE), starosta města Delft**Odkaz:**

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

Úvod

1. Města jsou významným hospodářským motorem EU, vynikajícími prostory pro individuální a komunitní rozvoj a organismy s velkým potenciálem v oblasti environmentální účinnosti. Úsilí měst a městských oblastí je velmi důležité pro provádění strategie Evropa 2020 a hospodářský, sociální a územní rozvoj EU ⁽¹⁾.
2. Významné postavení měst v evropské společnosti je pobídkou pro iniciativy členských států a Evropské komise k vytvoření městské agendy pro EU. V rámci OSN se význam měst také uznává a v současné době se připravuje nová městská agenda, která bude stanovena v roce 2016 během příští konference Habitat III. Městská agenda pro EU může k této agendě přispět.
3. Smlouva o EU obsahuje různé odkazy, které EU dávají právní základ k tomu, aby vedle primární kompetence členských států podpořila vnitrostátní, regionální a místní městské politiky. Jedná se o odkaz na hospodářskou, sociální a územní soudržnost (článek 3), odkaz na místní samosprávu (článek 4) a místní rozměr zásady subsidiarity (článek 5). Na evropské úrovni však v současné době neexistuje žádná integrovaná městská agenda zaměřená na budoucnost i přesto, že Evropský parlament v roce 2011 vyzval k vytvoření evropské městské agendy ⁽²⁾, navzdory tomu, že probíhá mezivládní proces Lipské charty a prohlášení z Toleda. Kvůli neexistenci zastřešující městské agendy se provázanost mezi různými evropskými politickými iniciativami a podpůrnými programy jeví jako nedostatečná a ne všechny iniciativy v oblasti evropské politiky dosahují žádoucích konkrétních výsledků.
4. Zkušenosti z minulosti navíc připomínají, že není zaručeno, že městskému rozměru bude v evropské agendě nadále věnována stejná pozornost ⁽³⁾. Komise vydala sdělení týkající se městské agendy pro EU ⁽⁴⁾ již v roce 1997, přes četná prohlášení a aktivity však dvě desetiletí poté agenda ještě stále neexistuje. EU musí městům a městským oblastem umožnit plně uskutečňovat jejich sílu a potenciál motoru hospodářského růstu, pracovních příležitostí a sociální integrace. Správný okamžik pro skutečnou evropskou městskou agendu nastal právě teď. Lipská charta pro to položila dobrý základ. Evropská městská agenda musí zahrnovat všechna – tj. hospodářská, sociální i environmentální – hlediska udržitelného rozvoje měst.

⁽¹⁾ Evropská komise: Města zítřka Výzvy, vize, metody (říjen 2011).

⁽²⁾ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 23. června 2011 o evropské městské agendě a její budoucnosti v politice soudržnosti (2010/2158(INI)).

⁽³⁾ Hans Verdonk: Urban policies in Europe, v: Leo van den Berg, Luis Carvalho a Jan van der Meer: Cities as Engines of Sustainable Competitiveness: Looking Back at Two Decades of Urban Policies, Rotterdam, 2014.

⁽⁴⁾ COM(1997) 0197 final.

5. Výbor regionů vyzývá Komisi, aby v návaznosti na plánované sdělení po konání Fóra měst ve dnech 17. a 18. února 2014 předložila bílou knihu pro integrovanou městskou agendu. Bílá kniha by měla umožnit strukturální ukotvení městského rozměru ve všech příslušných evropských politikách a předpisech, s cílem zamezit stávajícímu překrývání a nesrovnalostem. Výbor bude ze své strany během přípravy bílé knihy pokračovat v diskusi o městské agendě EU, aby Komisi dodal konkrétní informace a dostal diskusi o městské agendě na program evropských jednání. Zdůrazňuje význam komplexní politiky EU týkající se městských oblastí založené na myšlenkách a návrzích vyjádřených v paralelních a doplňujících stanoviscích Výboru, zejména k sedmému akčnímu programu pro životní prostředí a udržitelnosti měst⁽⁵⁾ k balíčku městské mobility⁽⁶⁾.

6. Městskou agendou na úrovni EU bude totiž uznána pozice, již mají města při provádění cílů evropské politiky a při posilování mezinárodní konkurenceschopnosti EU. Zároveň však nelze při jejím vypracování opomenout vzájemné působení mezi městy a venkovem a velký vliv této agendy na územní rozvoj obecně. Proto je zásadní zaručit vysoký stupeň součinnosti mezi městskou agendou a územním rozměrem strategie Evropa 2020.

Síla a výzvy města

7. Města se následkem přesunu od ekonomiky založené na službách směrem ke znalostní ekonomice a pokračující digitalizaci společnosti stala hospodářskými pilíři a hnacími motory zaměstnanosti EU. Inovace a nové formy hospodářských činností se často rodí ve městech. Města jsou také živnou půdou umění, kultury a tvořivosti, z nichž města a jejich občané odvozují svou identitu. Města tak představují významnou sílu EU v mezinárodní hospodářské soutěži s jinými částmi světa.

8. V EU nyní žije v městských oblastech přibližně 68 % obyvatelstva (zdroj: Eurostat)⁽⁷⁾. Vedle dvou velkých metropolitních oblastí Paříže a Londýna EU nabízí jedinečnou polycentrickou strukturu sestávající z velkých, středně velkých a malých měst. Zhruba 200 milionů osob žije v městech o velikosti do 100 000 obyvatel, která často plní významnou regionální funkci v oblasti služeb a zařízení a zlepšování kvality života a územní rovnováhy. Městská agenda pro EU proto nesmí být omezena na největší evropská města, ale musí být využitelná také v malých a středně velkých městech a městských oblastech. V této souvislosti je potěšující, že budoucí trio předsednictví EU složené z Itálie, Lotyšska a Lucemburska bude věnovat zvláštní pozornost malým a středně velkým městům v EU a jejich roli v rámci územního rozvoje obecně.

9. Město a jeho venkovské okolí dnes pro své obyvatele představuje skutečně víc než pouze správně ohraničené území. Obyvatelé i přespolní se pohybují na úrovni větších aglomerací, cestují do místa výkonu práce a do funkčních oblastí (městských či venkovsko-městských), jež fungují jako denní městský systém (*daily urban system*). Za účelem kvalitní organizace provozu a dopravy, územního plánování, zeleně a hospodářství vytvářejí městské správy na vhodné úrovni sítě se sousedními obcemi s cílem usnadnit obyvatelům život. Proto nabývá zásadního významu spolupráce mezi městskými oblastmi a přílehlými venkovskými oblastmi. V této souvislosti zastávají příměstské a venkovské oblasti důležitou funkci, neboť přílehlým městům poskytují potraviny, energii, volné plochy, možnosti rekreace a zeleň a rovněž ochranu před riziky, jako jsou lesní požáry a záplavy. Kromě toho je nutné mít na paměti, že tyto městské systémy někdy zahrnují území nacházející se v několika členských státech. Problémům specifickým pro tyto přeshraniční městské oblasti se musí věnovat zvláštní pozornost.

10. Aglomerace a funkční regiony potřebují jinou správu a dlouhodobou vizi, aby docílily dobré soudržnosti a konkrétních výsledků, k nimž patří např. integrovaný dopravní systém⁽⁸⁾. Tyto dlouhodobé vize, které se již v některých členských státech vypracovávají za spolupráce mezi místními a regionálními orgány, tvoří základ integrovaného územně orientovaného přístupu, který zaručuje územní soudržnost oblasti a umožňuje dosažení konkrétních a měřitelných výsledků. V letech 2014–2020 umožní integrované územní investice v řadě členských států využívat zdroje z různých prioritních os či programů, díky čemuž budou mít stimulační účinek spočívající v posilování soudržnosti funkčně provázaných měst a přílehlých obcí. Vzniknou tak synergie a umožní se financování ambicióznějších projektů, což v konečném důsledku umožní řešit společné problémy napříč správními hranicemi jednotlivých samosprávných celků. Výbor konstatuje, že Komise tento vývoj popisuje ve své studii Města zítřka a uznává, že musí v rámci svých politik i přeshraničně více zohledňovat funkční regiony na úrovni aglomerací a metropolí⁽⁹⁾.

⁽⁵⁾ COR-2013-07987.

⁽⁶⁾ COR-2014-00090.

⁽⁷⁾ Eurostat: City Statistics – Urban Audit, Lucemburk 2013.

⁽⁸⁾ CDR2994/2013.

⁽⁹⁾ Evropská komise: Města zítřka Výzvy, vize, metody (říjen 2011).

11. Prostřednictvím fungování na úrovni aglomerace (*borrowing size*) využívají města společně výhod velkého svazu, k nimž patří větší inovační schopnosti, lepší provázanost vzdělávání s trhem práce a menší ekologická stopa, a daří se jim omezit negativní stránky, k nimž patří znečištění životního prostředí, špatná dostupnost, sociální vyloučení a kriminalita⁽¹⁰⁾. Větší neznamená vždy lepší. Je proto stejně důležité zajistit, aby místní komunity byly aktivně zastoupeny při rozhodování na obecní úrovni, kam patří i jednání se sousedními orgány o opatřeních spolupráce.

12. Nicméně, společenské výzvy vyvstávají zejména v městských oblastech. Mnoho evropských politických iniciativ má proto – ať záměrně či nikoliv – dopad na městské oblasti. V této souvislosti Výbor volá po podrobnějším přehledu všech iniciativ Komise s územním rozměrem, který by měl oporu v tematické zprávě, jež byla východiskem pro Fórum měst „CITIES – Města zítřka: investovat do Evropy“ v únoru 2014⁽¹¹⁾.

13. Města se ujímají své odpovědnosti, využívají příležitostí a řeší překážky, jež při tom nastávají. Evropská města mohou podstatným způsobem přispět k provádění strategie Evropa 2020. Společenské výzvy, které v ní jsou obsaženy, jsou součástí agendy pro města a regiony, přičemž ústřední roli hrají zájmy občanů. Města v EU čelí v současné době různým výzvám a problémům. Zatímco některá města zaznamenávají úbytek obyvatel v důsledku stárnutí a odchodu lidí a mají problémy s rozsahem vlastní vybavenosti, roste v jiných městech počet obyvatel, čímž roste i tlak na zařízení a přibývají i další problémy, např.: nezaměstnanost (mládeže), sociální vyloučení, chudoba, chybějící cenově dostupné bydlení, dopravní zácpy a znečištění životního prostředí. Společným problémem, jež recese dále zhoršila, je rostoucí propast mezi stoupající poptávkou po místních službách a stagnujícími či mizejícími finančními zdroji. Městská agenda musí všem těmto problémům a výzvám věnovat pozornost.

14. Městská agenda EU se musí orientovat na nahrazení stávajícího, roztržitého městského modelu, který nepodporuje začlenění, novým modelem, který bude soudržný, komplexní a inkluzivní. To znamená, že se v tomto novém přístupu vsadí na směs osob a činností s cílem vytvářet ekonomický růst a pracovní místa se zohledněním vyváženosti mezi hospodářským, sociálním a environmentálním rozměrem rozvoje měst.

Město jako koordinátor a platforma

15. Zásadním faktorem změny je vztah mezi správními orgány a společností. Postavení občanů je čím dál silnější, obyvatelé mají rostoucí požadavky a jsou díky digitalizaci společnosti v lepší pozici (nové občanství). Titíž občané se rovněž stále častěji ujímají společenské odpovědnosti. Zvyšuje se počet podniků, které nabízejí výrobky od kolébky ke kolébce, vyhýbají se plýtvání surovin a dávají lidem se znevýhodněním příležitosti na trhu práce. Správy měst chtějí posílit spolupráci na různých úrovních v rámci čtverné šroubovice (která vychází z modelu trojitě šroubovice a spočívá ve spolupráci mezi správními orgány, podniky, znalostními institucemi a organizacemi občanské společnosti), jež se zaměřuje na řešení společenských problémů. Místní orgány zde často mívají vedoucí roli a poskytují jako prvotní spotřebitelé či koordinátoři dalším partnerům platformu k hledání řešení. Město funguje jako místo (živá laboratoř), v němž se za spolupráce s partnery provádějí projekty maximálně přizpůsobené místním podmínkám. Města, v nichž sídlí univerzity a vysoké školy, mají zvláštní úlohu při poskytování pobídek podnikům a propojování technologických možností se společenskou problematikou. Městské oblasti se tak staly vynikajícími zkušebními evropské politiky.

16. Orgány správy mají jako součást společnosti odpovědnost při řešení velkých společenských otázek, k nimž patří hospodářská krize, demografické změny a otázky v oblasti klimatu. Tradiční formy správy, organizace a ekonomiky již na tyto problémy nepřinášejí řešení. Vzhledem k rozsahu výzev, snižování rozpočtů a komplexnosti otázek již správní orgány nemohou vše vyřešit samy.

⁽¹⁰⁾ European Metropolitan Network Institute (EMI): A strategic knowledge and research agenda on polycentric metropolitan areas (Haag, 2012).

⁽¹¹⁾ Evropská komise: tematická zpráva k projednání na fóru „CITIES – Města zítřka: investovat do Evropy“, Brusel, 17.–18. února 2014. Viz také internetové stránky GŘ REGIO s rozšířeným přehledem všech programů a iniciativ v oblasti městské politiky financovaných prostřednictvím EU: http://ec.europa.eu/regional_policy/urban/portal/index_en.cfm?smenu_mapping_id=10.

17. V rámci stále více participativní společnosti musí orgány na městské a oblastní úrovni v rozhodovacím procesu dávat prostor společným či společně vytvářeným místním iniciativám občanů, podniků a společenských subjektů. Na organizaci města se tak podílí kromě městské správy více stran. Výzvou je přitom zapojit do nové společnosti všechny občany, zejména mladé lidi a přistěhovalce, a předejít tím rozdělení. Mezi nejdůležitější funkce moderního města patří sociální integrace a možnosti emancipace poskytnuté občanům.

18. Důsledkem místních iniciativ je to, že se ve městech či městských oblastech provádí stále více činností „na míru“. Tím vzniká celoevropská rozmanitost přístupů. Evropská politika a předpisy musejí zohlednit nové chování na místní úrovni a související rozmanitost přístupů k řešení společenských výzev a měly by se pokusit shromáždit tyto vznikající osvědčené postupy a usnadnit jejich sdílení po celé Evropě.

19. EU doposud pracovala s obecnějšími pravidly a jednotnými lhůtami pro provádění jejich politických cílů. Při přípravě politiky musí důrazněji zohledňovat možnosti provádění jejich iniciativ na místní a (sub)regionální úrovni a při přípravě posouzení dopadu a tvorbě nových politik zaujmout vstřícný postoj vůči příspěvkům přicházejícím od decentralizovaných správních orgánů (přístup zdola nahoru). Při zohlednění zásady subsidiarity a proporcionality by každé posouzení dopadu nových návrhů mělo zahrnovat kritické zhodnocení dopadu na města. Jen tak lze předem posoudit a zaručit proveditelnost evropské politiky a předpisů na místní úrovni.

Směrem k integrované městské agendě pro EU

20. Ve snaze učinit diskusi o městském rozměru strukturální součástí evropské úrovně Výbor navrhuje, aby se Fórum měst konané ve dnech 17. a 18. února 2014 každé dva roky opakovalo. Výbor také vyzývá Komisi, aby ve svých službách jmenovala zástupce pro městskou politiku, který bude mít za úkol společně s meziútvárovou skupinou Komise pro městskou politiku prověřovat všechny návrhy a iniciativy z hlediska městského rozměru a usnadňovat integrovaný politický přístup. Tato pracovní skupina by rovněž měla mít za úkol zprostředkování podnětů od místních a obecních orgánů při přípravě nových politik EU týkajících se městských oblastí. Výbor by mohl ve svých službách jmenovat zástupce pro městskou politiku, který bude prověřovat návrhy z hlediska městského rozměru.

21. Výbor podporuje vytvoření pracovní skupiny z řad členských států s úmyslem dobrat se společné vize pro evropská města, přičemž pozornost bude zaměřena na postavení měst ve strategii Evropa 2020, a představit ji v roce 2016. Žádá členské státy, aby v této věci úzce spolupracovaly s Výborem a se sdruženími místních orgánů. Tyto společné vize se mohou stát významným východiskem pro další rozvoj městské agendy na evropské úrovni, ale také na úrovni jednotlivých členských států, regionů a obcí.

22. Výbor regionů opakovaně vyzývá Komisi k vypracování bílé knihy o integrované městské politice⁽¹²⁾ ještě před oznámením kroků navazujících na strategii Evropa 2020 a rozpočtu EU po roce 2020. Cílem bílé knihy bude dosáhnout integrovanějšího přístupu v rámci evropské politiky a právních předpisů, jež se týkají měst a městských oblastí, aby byly města a místní a regionální orgány intenzivněji zapojeny do přípravy této politiky, a předložit doporučení ohledně toho, jaké části evropských programů financování mohou podpořit rozvoj měst. Základem tohoto přístupu je obnovená správa. Konečným důsledkem bílé knihy musí být skutečné horizontální začlenění městského rozměru do rozhodovacího procesu EU (*Urban mainstreaming*), a nikoli zvláštní evropská strategie či program. Bílou knihu musí vypracovat **příští** Komise v úzké spolupráci s městy a deklarovat tak potřebu nové správy městské politiky na úrovni EU.

23. Bílá kniha by měla obsahovat:

a) Novou metodiku pro integrovanější přístup při vytváření politiky

24. Výbor regionů poukazuje na to, že Evropa potřebuje v zájmu mezinárodní konkurenceschopnosti především živá a dynamická města. Politika a právní předpisy EU pro to mohou pomoci vytvořit ty správné předpoklady. Provedení zhruba 70 % evropské politiky a předpisů na místní a regionální úrovni vyžaduje celkovou koherentnost. Výbor však konstatuje, že pravidla na úrovni EU mají někdy právě opačný dopad. Dobrý příklad uvedl Výbor ve svém stanovisku Přezkum politiky EU v oblasti kvality ovzduší a emisí⁽¹³⁾, v němž uvádí, že je zapotřebí, aby za účelem dosažení očekávaných výsledků byla v rámci úsilí o zlepšení kvality ovzduší v jednotlivých směrniciích EU v oblasti životního prostředí uplatněna stejná úroveň ambicí a byly připraveny synchronizované časové plány provádění.

⁽¹²⁾ CdR RESOL-V-009.

⁽¹³⁾ CdR 329/2011 fin.

25. Z důvodu nedostatečné politiky u zdroje na úrovni EU může docházet k obtížným situacím. Městům se tak neumožňuje zavést požadované normy a jsou vystavena rizikům, že od svých odpovědných členských států obdrží na základě vnitrostátních zákonů evropské pokuty za překračování evropských norem. Výbor vyzývá Komisi, aby přijala metodiku směřující k integrovanějšímu přístupu s cílem dosáhnout soudržné politiky a legislativy, počínaje participativnějším posuzováním územního dopadu, které bude vycházet z širších základů a zapojovat místní a regionální orgány, čímž by EU svým městům a městským oblastem poskytla vhodné podmínky pro provádění evropské politiky.

26. V zájmu uplatňování skutečného integrovaného přístupu je vhodné, aby bílá kniha obsahovala jasnou definici integrovaného udržitelného městského rozvoje a stanovila jasné cíle, kterých chce EU v této oblasti dosáhnout. Je zde řeč o horizontálních cílech, které musí být realizovány prostřednictvím různých oblastí politiky.

27. Integrovaný přístup městské agendy musí zohlednit politiky územního plánování, jelikož městská území přesahují obecní měřítko.

28. V této souvislosti opakuje Výbor regionů svůj postoj, že posouzení územního dopadu by se mělo využít jako vodítko k dosažení integrovanějšího přístupu v politice upřednostňující územní soudržnost⁽¹⁴⁾. Výbor regionů definuje územní soudržnost jako trojrozměrnou koncepci zahrnující vyvážený územní rozvoj, územní integraci a územní správu. Výbor lituje, že Evropská komise posouzení územního dopadu omezuje jen na první z těchto tří oblastí, ačkoli právě druhý rozměr upřednostňuje integrovaný přístup k politice a legislativě. Příští přezkum vlastních pokynů Komise týkajících se posouzení dopadů nabízí zásadní a jedinečnou příležitost právě k začlenění městského rozměru do vnitřních postupů tvorby politik v Evropské komisi.

29. Domníváme se taktéž, že by se bílá kniha o integrované městské agendě měla zabývat revitalizací zchátralých městských oblastí, sanací a obnovou měst a rovněž energetickou účinností při výstavbě budov.

30. Dobrým příkladem integrovanějšího přístupu na evropské úrovni je evropské inovační partnerství Inteligentní města a obce. Toto evropské inovační partnerství bylo vytvořeno s cílem vyvinout prostřednictvím iniciativ veřejného a soukromého sektoru inovace pro města na rozhraní městské mobility, energetické účinnosti a informačních a komunikačních technologií. Toto partnerství umožňuje přenášet makroekonomickou politiku na úrovni EU do praktického života měst. Je však důležité, aby města dostala prostor ke stanovení svých priorit a měla silnou vedoucí úlohu, aby mohla své řídicí funkce plně provádět.

b) Městský rozměr evropských fondů

31. Dobré příklady jako evropské inovační partnerství Inteligentní města a obce jsou ve velkém rozporu se zapojením měst do programů strukturálních fondů na období 2007–2013. V novém programovém období 2014–2020 je v rámci politiky soudržnosti věnována zvláštní pozornost městskému rozměru prostřednictvím řady iniciativ (povinnost uplatnit 5 % z rozpočtu EFRR na městský rozvoj, budování sítě EU pro městský rozvoj a prostředky pro inovační opatření v oblasti udržitelného městského rozvoje). Požadavek větší koncentrace by však mohl vést k tomu, že se na město nepohlíží z hlediska jeho celkového rozvoje. Je nezbytná lepší koordinace v rámci Komise, aby se podpořilo hlubší porozumění odvětvovým politikám (životní prostředí, energetická infrastruktura, mobilita) městského rozměru ve všech odděleních Evropské komise.

32. Výbor regionů opakovaně podporuje pozornost, kterou Komise v nové politice soudržnosti věnuje integrovanému rozvoji měst⁽¹⁵⁾. Rovněž vítá posílení zásady partnerství v novém balíčku o soudržnosti a zveřejnění evropského kodexu chování v oblasti partnerství. Výbor regionů bude nicméně dále bedlivě sledovat konkrétní provádění návrhů Komise při provádění nových operačních programů EFRR a ESF, a to zejména způsob, jakým jsou města zapojena do řízení a správy těchto programů.

⁽¹⁴⁾ CdR 29/2013 fin.

⁽¹⁵⁾ CdR 5/2012 fin.

33. Výbor regionů vyzývá Komisi, aby společně s Výborem sledovala a pokud možno podporovala začlenění měst do nových programů strukturálních fondů. Poučení, která si z toho lze vzít, mohou představovat významná politická doporučení pro přípravu politiky soudržnosti po roce 2020, jakož i pro další evropské programy, jež mohou podporovat provádění evropských cílů na místní úrovni.

34. Města se rovněž účastní dalších podpůrných programů EU, mimo jiné LIFE, iniciativy Horizont 2020 a Inteligentní energie – Evropa, ačkoliv tyto programy nejsou tematicky zaměřeny na městskou problematiku a nejsou soudržné s programy evropských strukturálních a investičních fondů. Zvláštní důraz na synergie mezi podpůrnými programy EU by měl ve městech pozitivní účinek.

c) Platforma pro výměnu osvědčených postupů

35. Vytvořením sítí místních orgánů na celoevropské úrovni se Komise snaží realizovat myšlenku výměny osvědčených postupů z různých oblastí mezi městy. Tuto potřebu splňuje také evropský program územní spolupráce pro trvale udržitelný rozvoj měst Urbact. Grantový program „Evropa pro občany“ kromě toho stimuluje obce, aby v otázkách společného zájmu vytvářely tematické sítě jako významný nástroj k výměně osvědčených postupů. Vedle programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů a grantových programů organizovaných EU existuje ještě několik programů pro výměnu znalostí mezi městy (kupříkladu Civitas, Pakt starostů a primátorů, Mayors Adapt, iniciativa pro inteligentní města a obce, referenční rámec pro udržitelná města, Managenergy). Výbor konstatuje, že počet iniciativ orientovaných na výměnu znalostí a zkušeností se neustále zvyšuje a jejich charakter se diverzifikuje. Ve snaze dosáhnout integrovanějšího přístupu Výbor apeluje na Komisi, aby tyto různé evropské programy financování a podpůrné sítě konsolidovala, s cílem umožnit místní úrovni lepší pochopení a interakci s nimi, a to účinnějším způsobem než nyní.

36. Aby bylo možné posuzovat města a městské oblasti náležitěji než jen na základě HDP, je pro výměnu znalostí a srovnávací přehledy městské politiky důležité disponovat dostatečnými údaji, pokud možno na úrovni funkčních regionů. Jedním ze zásadních problémů je zde to, že rozdělení na úrovně NUTS podle Eurostatu neodráží realitu měst a obcí. K tomu je zapotřebí, aby Eurostat od místní úrovně získával a shromažďoval podrobnější údaje, a aby byly dále rozpracovávány průzkumy, jako je Urban Audit nebo se stanovila jednotná kritéria pro vymezení metropolitních oblastí. Bude zapotřebí také provádět konkrétní nástroje k měření pokroku a dopadu integrované městské agendy na úrovni EU. V této souvislosti Výbor vybízí Komisi, aby pro účely vypracování městské agendy pro EU připravila nový nástroj monitorování.

d) Nová správa

37. Je načase zavést novou správu, jež by posílila včasější zapojení měst (např. prostřednictvím VR, sítí měst jako jsou Eurocities nebo Paktu starostů a primátorů) do celého cyklu tvorby evropských politik. Lepším zapojením měst a místních a regionálních orgánů do všech fází tvorby politik může EU účinněji reagovat na změny, jež města v současné době prodělávají. Umožní to rovněž lépe vyhodnocovat dopady politických iniciativ a legislativy na města a kompenzovat rizika vyvolaná nekonzistentností a neprovázaností unijních politik s realitou v praxi. Podle článku 5 obecného nařízení (EU) č. 1303/2013 o strukturálních fondech EU se navíc tento přístup založený na víceúrovňové správě musí uplatňovat v průběhu celého procesu přípravy a provádění programů politiky soudržnosti EU.

38. Zásada víceúrovňové správy má velký význam, ale tato zásada musí být uzpůsobena novým vztahům mezi veřejnou správou a společností. S tím musí jít ruku v ruce významnější role měst a místních a regionálních orgánů v procesu tvorby politik EU. To, že evropské obce za tímto účelem podepíší Listinu víceúrovňové správy v Evropě, usnadní zapojení různých správních úrovní (místní, regionální, celostátní, evropská) do formulace účinných veřejných politik, přičemž se bude uplatňovat řada zásad, jako je participace, spolupráce, transparentnost, začlenění a politická provázanost, jež jsou nezbytnými podmínkami pro to, aby měly tyto veřejné politiky v zájmu všech obyvatel úspěch.

39. Zástupci měst a místních a regionálních orgánů musí být do tvorby politik strukturálně zapojeni útvary Komise (kupříkladu účastí ve skupinách expertů), aby na základě praktických zkušeností a konkrétních údajů bylo možné dosáhnout lepší shody o městském rozměru evropské politiky. Ustanovení na toto téma mohou být přijata v nové interinstitucionální dohodě mezi novou Komisí a Výborem regionů.

Výbor a městská agenda

40. Městský rozměr evropské politiky a rozvoj městské agendy pro EU mají pro Výbor velký význam. Jakožto mluvčí orgánů místní a regionální správy v EU bude Výbor přípravu bílé knihy pozorně sledovat a nadále povede diskusi o městské agendě v evropských institucích i mimo ně. Předkládané stanovisko je prvním příspěvkem Výboru směrem ke skutečnému integrovanému přístupu k městům v EU.

V Bruselu dne 25. června 2014

předseda
Výboru regionů

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO
